

***Druhy výzkumu,
zdroje lidského poznání***

Druhy výzkumu ve zdravotnictví I

- **Základní výzkum** – řeší klíčové teoretické problémy. Rozšiřuje bázi poznatků v dané oblasti.
- **Aplikovaný výzkum** – vzniká z potřeby řešit praktický problém, do popředí staví využití teoretických poznatků v konkrétních podmínkách. Řeší momentální problémy.
- **Klinický výzkum** – předmětem je nemocný člověk, cílem je objasnění příčin nemoci, ověření nových terapeutických látek a prostředků.
- **Metodologický výzkum** – cílem je ověřování stávajících metod vědecké práce a hledání nových metod a technik při výzkumné činnosti.

Druhy výzkumu ve zdravotnictví II

- **Výzkum nebo průzkum individuální** – *výzkumník pracuje sám*
- **Výzkum skupinový** – *do výzkumu je zapojeno více výzkumníků* (Nezapomenout na statistika)
- **Výzkum zkušební** (předvýzkum) – *slouží k ověřování vhodnosti a validity metodiky výzkumu.*
- **Výzkum experimentální** – *slouží na pokusné zjišťování působení určitých faktorů v definovaném prostředí.*
- **Výzkum komparativní** – *porovnání nejméně dvou výsledků získaných údajů, jsou významné při mezinárodní spolupráci v různých oblastech výzkumu.*
- Validita – platnost získaných poznatků vzhledem ke skutečnosti. Stanovuje se u kvali i kvanti výzkumů. Existují různé postupy jejího vyčíslení.

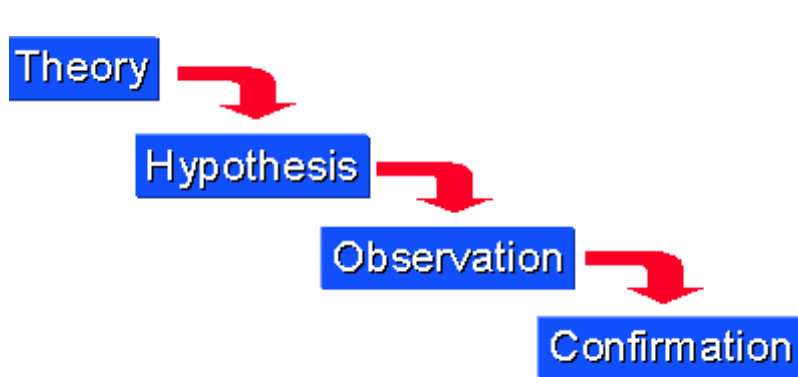
Zdroje lidského poznání

- **Metoda tradice** – *tradice zjednodušují komunikaci, ale pokud na nich nekriticky lpíme, jsou brzdou poznání.*
- **Metoda zkušeností** – *vlastní zkušenost je zdroj poznání, vede ke schopnosti předvídat jevy reality. Objektivní realita je vnímána subjektivně (jednotlivci rozdílně). A kdo má tedy pravdu????*
- **Metoda logického uvažování** - *jako metoda poznání spojuje zkušenosti, naše intelektuální schopnosti a formální myšlení. Metoda dedukce a indukce.*
- **Metoda pokusů a omylů** – *běžná denní praxe, je však neefektivní a mnohokrát selže.*
- **Metoda vědeckého přístupu** – *je to nejvyšší forma lidského poznání. Od ostatních metod poznání se liší tím, že podléhá sebehodnocení a kontrole. Neznamená to ale, že může vyřešit všechny problémy, nebo že se badatelé nemohou dopustit chyb.*

dedukce a indukce

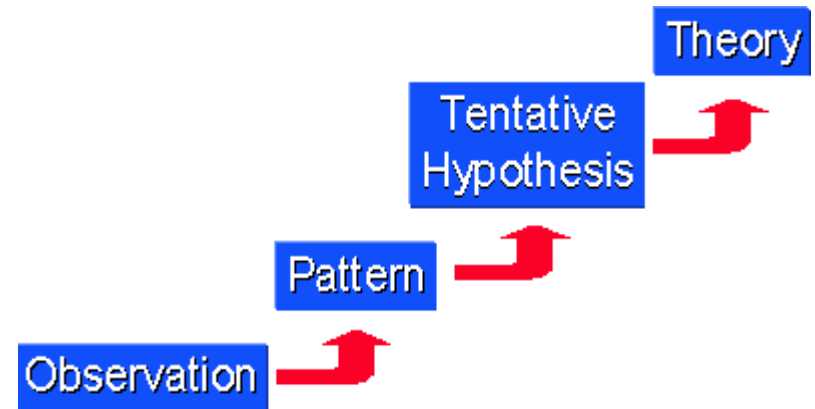
Dedukce

- z celku usuzují na jednotlivost
- z teorie jsou odvozeny hypotézy

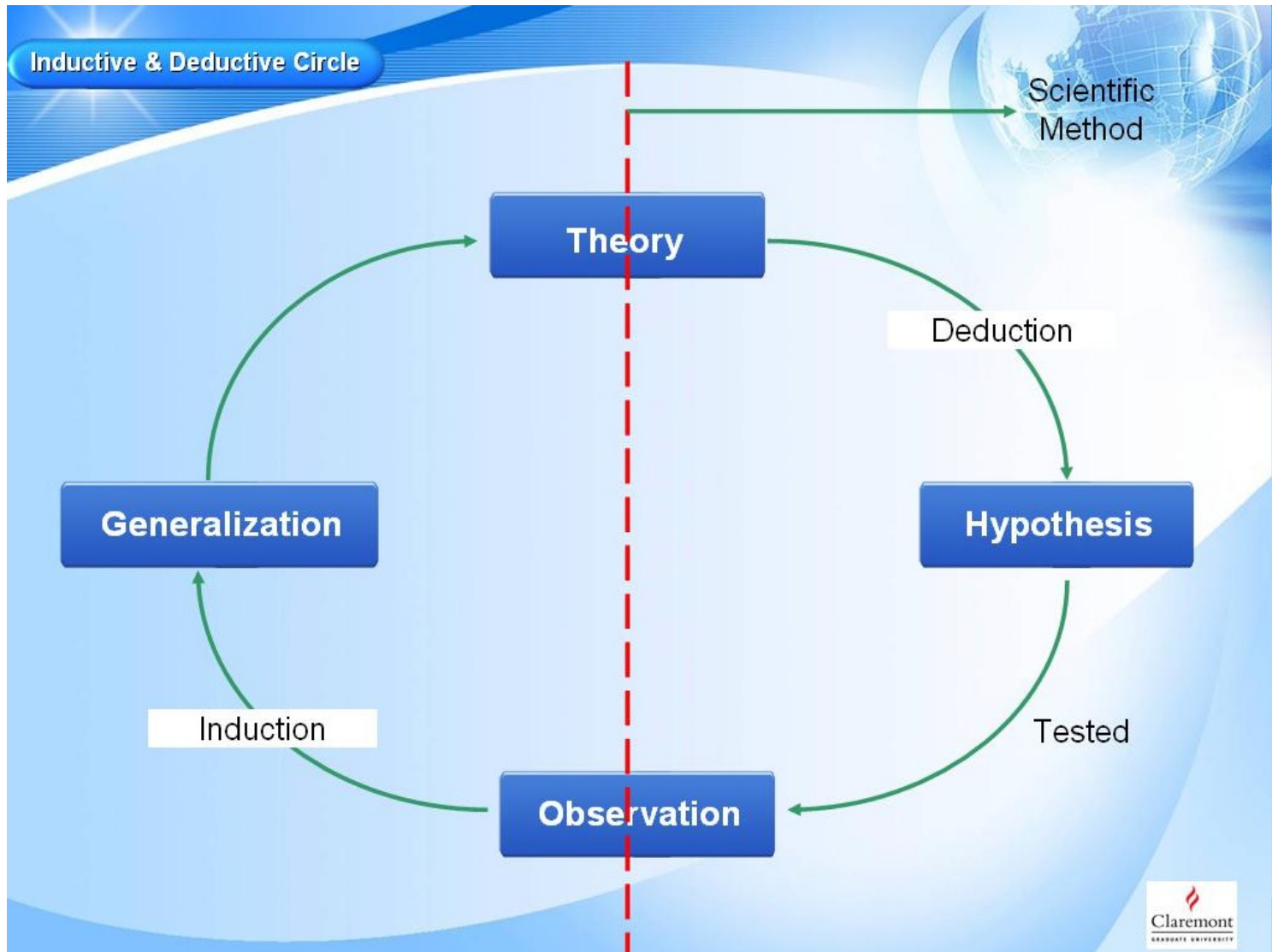

Indukce

- z jednotlivostí usuzují na celek
- z pozorování je konstruována teorie

dedukce a indukce

Způsob získávání poznatků na základě vědeckého poznání

Vědecký přístup – způsob řešení problémů nebo také systém získávání poznatků, je dvojitý:

a) **teoretický** (použití teoretických modelů, vědeckých zákonů, pracuje s hypotézami).

*Z řeckého *theoria* = bádání, zkoumání*

b) **empirický** (založen na myšlence, že veškeré poznání je založeno na zkušenosti). Pracujeme s vědeckým pozorováním, vědeckým experimentem.

Platnost výsledků empirie je omezená na část skutečnosti, nikoliv na celou skutečnost.

*Z řeckého *empiria* = zkušenost.*

Výzkumný proces a jeho fáze

- 1. Příprava výzkumu:** vymezení typu výzkumu - upřesnit cíl - popsat metody, které budou užity - stanovit harmonogram výzkumu, popsat, jakou podobu budou mít získané výsledky. *Př. článek do vědeckého časopisu.*
- 2. Hypotézy** z řeckého *hypothesis = domněnka*
Postup stanovování H: cíl šetření a z něj se formulují H1 až Hn (Kutnohorská, str. 52) Ho
- 3. Zmapování terénu před zahájením výzkumu:**
 - *Předvýzkum – na menším vzorku respondentů si ověříme výzkumné techniky*
 - *Pilotní studie – ověření projektu po stránce věcné, řeší problémy s formulací otázek, s tazateli*
 - *Pretest – prověřuje projekt po stránce formální, ověřuje jasnost a srozumitelnost otázek, určuje kódování pro zpracování výzkumu.*
 - *Vlastní výzkumná práce – viz následující slide*

Etapy výzkumné práce

1. Výzkumné téma – neuspořádaný soubor otázek
2. Předmět výzkumu – přesné stanovení zkoumané oblasti
3. Výzkumný problém (cíl) – jasná formulace a definice problému, může být formulován jako výrok nebo otázka
4. Výzkumná otázka (dílčí cíle, hypotézy) – zcela jasná formulace
5. Dosavadní stav poznání – informace o problému
6. Zkoumaný soubor – reprezentativnost.
7. Metody a technika
8. Organizace výzkumu
9. Shromažďování a vyhodnocování dat
10. Interpretace a prezentace výsledků
11. Výzkumná zpráva a využití výsledků výzkumu